

N:o 74.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 6 maj 1898.
 — — — — Andra Kammaren — 6 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

(Statsutskottets utlåtande n:o 4.)

Till Konungen.

1:o. I afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel för år 1899 har Eders Kongl. Maj:t, med hänvisning till det vid den kongl. propositionen angående statsverkets tillstånd och behof fogade statsrådsprotokollet öfver utrikesdepartementsärenden den 14 januari innevarande år, föreslagit, att nedannämnda ordinarie anslag måtte af Riksdagen anvisas, att utgå emot nu gällande redovisningsskyldighet samt med samma rätt till deras användande och under enahanda vilkor som hittills, nemligen

Kabinettskassans utgifter:

[1.] departementschefen, ministern för utrikes ärendena	kronor	24,000: —	
[2.] utrikesdepartementet	»	27,495: —	
[3.] ministerstaten	»	337,941: —	
[4.] militärattachéer	»	8,471: —	
[5.] skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	»	45,893: —	443,800: —
		Transport kronor 443,800: —	

Bih. till Riksd. Prot. 1898. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 10 Häft. (N:o 74.)

Transport kronor 443,800: —

Konsulskassans utgifter:

[6.] utrikesdepartementet	kronor	7,594: —	
[7.] konsulsstaten	»	230,960: —	
[8.] skrifmaterialier, expenser			
och extra utgifter	»	15,426: —	253,980: —
eller efter afdrag af hvad som här af beräknas kunna bestridas af inflytande konsulat- och expediti- onsafgifter		93,980: —	160,000: —
summa kronor			603,800: —

Utgifter, som bestridas af svenska statsverket allena:

[9.] svenska kyrkan i Paris.	»	2,950: —	
tillsammans kronor			606,750: —

Såsom vid jemförelse mellan den för år 1898 gällande riksstaten och förenämnda af Eders Kongl. Maj:t nu äskade anslag framgår, har Eders Kongl. Maj:t icke ifrågasatt någon förändring beträffande anslagen till kabinettsskassans utgifter och de utgifter, som bestridas af svenska statsverket allena. I afseende å anslagen för konsulskassans utgifter har föreslagits en ökning af 1,020 kronor, men som de inkomster, som inflyta genom konsulat- och expeditiionsafgifter för svenska fartyg i utländska hamnar, och med hvilka bestridas utgifter å konsulskassan, för år 1899 beräknats till 1,020 kronor högre än för år 1898, förändras härigenom icke slutsumman af anslagen till denna kassas utgifter.

Uti en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, att Riksdagen måtte besluta, att svenska fartyg från och med år 1898 befrias från erläggande af den konsulatafgift af 6,35 öre per registerton, som nu utgår, samt att ett förslagsanslag, beräknadt att ersätta det bidrag, konsulat-kassan härigenom går förlustig, måtte upptagas i riksstaten för 1898 att för sagda ändamål användas.

I motionen har, med hänvisande till i ämnet vid 1888, 1889, 1892 och 1893 årens riksdagar väckta motioner, framhållits bland annat följande:

Till det vid Eders Kongl. Maj:ts proposition till 1897 års Riksdag angående statsverkets tillstånd och behof fogade statsrådsprotokoll hade ministern för utrikes ärendena anført, att den stegring i konsulatafgiften, hvilken inträdt under de sista åren, syntes gifva anledning att taga i öfvervägande, huru vida icke en nedsättning i denna afgift måtte kunna ske för att derigenom bereda sjöfarten någon lättnad, men att, innan förslag i sådant syfte väcktes, han ansåge lämpligt att afvakta ännu ett års erfarenhet, likasom det vore nödigt att undersöka, hvilken inverkan en eventuel nedsättning i konsulatafgiften skulle komma att medföra i de olönade konsulernas inkomster.

Med anledning af detta uttalande hade i denna sak intresserade hyst den förhoppning, att en nedsättning eller afskrifning af nu utgående konsulatafgift skulle ske.

I kongl. proposition till innevarande Riksdag erfore man af statsrådsprotokollet, att konsulatafgiften för norska fartyg vore faststæld genom lag samt att, enär frågor, som berörde bemälda afgifter, antoges stå i nära förbindelse med de mellan rikena pågående förhandlingar, hvilkas resultat då ännu icke förelåge, det ansetts nödigt afvakta den utredning och förslag, som af sagda komité kunde komma att i hithörande afseende afgifvas.

Då föregående motioner i samma syfte afstyrkts hufvudsakligen på grund af unionella förhållanden, erinrades i motionen, att gent emot Norge vore väl likgiltigt, om sjöfartsnäringen eller svenska staten betalade Sveriges andel i konsulatkassans utgifter, och det förhållande, att konsulatafgiften vore faststæld genom lag i Norge, kunde ej vara skäl för att denna skatt fortfarande skulle betalas af svenska redare.

Om denna afgift förr kunnat anses mindre betungande, då hufvudsakligast mindre segelfartyg funnes, hvilka under ett kalenderår anlöpte få hamnar, så vore ej förhållandet så nu. Stora ångfartyg hade under senaste åren inköpts till Sverige, och nu funnes sådana, hvilka i konsulatafgift finge erlägga cirka 150 kronor i hvarje hamn de besökte, der konsul funnes. Då ångare besökte ett stort antal hamnar under året, så blefve detta en ganska betungande utgift utan någon valuta, ty det biträde, som konsuln lemnade, betalades dessutom efter taxa.

Nämnda skatt vore orättvis bland annat på den grund, att norrmännen, genom att antaga den engelska mättningsregeln, faktiskt förskaffat sig en nedsättning med cirka en femtedel emot hvad svenska fartyg, mätta enligt tyska regeln, måste betala.

Uti liknande, vid föregående riksdagar väckta motioner har till stöd för framställningarna hufvudsakligen anförts:

att skeppsrederirörelsen otvifvelaktigt vore den näring, som lidit största betryck under de senaste decennierna;

att många stater sökt stödja denna näring dels genom direkta bidrag att fördelas mellan rederierna, såsom i Frankrike och Italien, dels genom betydliga årliga statsunderstöd åt vissa större bolag, såsom i Tyskland;

att sådan konsulatafgift, som är pålagd de svenska fartygen, ej egde sin motsvarighet hos andra likställda nationer, t. ex. England, hvilka arbetade under samma omständigheter;

att den lindring, som enligt gällande förordning tillkomme fartyg, som under samma kalenderår besökt samma hamn upprepade gånger, endast kunde åtnjutas af fartyg med regelbundna turer på utlandet, men, då deras antal vore ett försvinnande fåtal, ej vore af nämnvärd betydelse för fartyg i lastfart;

att den ifrågavarande afgiften kunde för lastångare, som besökte många hamnar, blifva mycket betungande, så att exempel till och med kunde påvisas, då för en medelstor ångare öfver 1,000 kronor betalts i dylika afgifter, hvilket vore tryckande, då under flera år fartygen fått segla dels utan, dels med ringa nettobehållning;

att afgiften endast delvis användes för konsulernas aflöning, i det att en del, såsom ingående till konsulskassan, lemnade bidrag till aflöning och pensionering af ministrar vid utländska hof, hvilket vore ett för sjöfartsnäringen ganska främmande ändamål;

att, då konsulerna lika mycket vore afsedda att beakta och befordra vissa handelsintressen och icke allenast sjöfarten, rättvisan kräfde, att fartygen endast hade att erlægga afgifter till konsulerna i förhållande till det besvär, de förorsakade dessa; samt

att den expeditionstaxa, enligt hvilken afgift till konsulerna skall, oberäknadt nu ifrågavarande konsulatafgift, erläggas af svenskt fartyg för påkallad embetsåtgärd, vore högre än den engelska.

För öfrigt har uti förevarande ämne, bland annat, förekommit, att uti en vid 1896 års riksdag väckt motion föreslagits, att Riksdagen måtte besluta, att svenskt fartyg skulle från och med år 1897 erhålla full ersättning för af detsamma vid vederbörande konsulat utbetalda konsulat- och expeditiionsafgifter samt att i riksstaten för år 1897 måtte för ändamålet uppföras ett förslagsanslag af 175,000 kronor. Motionen remitterades till statsutskottet, som i anledning af densamma yttrade, att utskottet visserligen, med hänsyn till sjöfartsnäringens tryckta ställning och angelägenheten, att särskildt utrikes segelfraktfarten erhöles någon lindring i på densamma hvilande afgifter, funnit syftet med motionen behjertansvärdt, men att likväl, enär sjöfartsnäringskomiténs betänkande ännu icke varit föremål för Eders Kongl. Maj:ts pröfning, och dertill komme, att den s. k. unionskomitén antagligen jemväl komme att behandla det för Sverige och Norge gemensamma konsulatväsendet,

utskottet ansåge sig böra hemställa, att förslaget icke måtte föranleda någon Riksdagens åtgärd.

Emot detta yttrande afgafs reservation af nio ledamöter af utskottet, hvilka ansågo, att utskottet bort hemställa, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t anhålla, att Eders Kongl. Maj:t vid förestående behandling af väckta frågor om den svenska sjöfartsnäringsens utveckling äfven täcktes taga i öfvervägande, huruvida icke lindring måtte kunna beredas den svenska utrikes-fraktfarten genom lemnande af ersättning till större eller mindre del för de konsulat- och expeditiönsafgifter, som vid sådan fraktfart utbetalas.

Utskottets hemställan blef af båda kamrarna efter votering bifallen.

Sedan denna fråga sist af Riksdagen behandlades, har den s. k. unions-komitén afslutat sina arbeten. Vid sådant förhållande och då Riksdagen finner motionens syfte, nemligen sjöfartsnäringsens främjande genom ändring i bestämmelserna om konsulatafgiften, synnerligen beaktansvärdt, har Riksdagen funnit tiden vara inne för frågans aterupptagande till behandling. Riksdagen har emellertid ej ansett sig kunna bifalla motionen oförändrad, bland annat af det skäl, att deruti ifrågasatts rubbning i nu gällande riksstat. Dertill kommer, att i motionen icke förebragts någon utredning angående beloppet af de konsulatafgifter, som skulle från statsverket utbetalas; och har någon tillförlitlig uppgift i nämnda afseende icke heller varit för Riksdagen att tillgå. Det i den här ofvan omförmälda, vid 1896 års riksdag väckta motion föreslagna sätt att åt de svenska rederierna bereda lindring genom återbetalning af de erlagda konsulatafgifterna synes Riksdagen jemväl förtjena uppmärksamhet. Riksdagen, som icke lemnat obeaktadt, hvad ministern för utrikes ärendena till statsrådsprotokollet den 26 november 1897 i ämnet anført, vill emellertid ej för det närvarande uttala en bestämd åsigt i fråga om sättet för lättnadernas åstadkommande, men har funnit sig böra hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, att vid den pröfning, som Eders Kongl. Maj:t kommer att egna sjöfartsnäringskomiténs förenämnda utlåtande, Eders Kongl. Maj:t måtte taga i öfvervägande jemväl frågan om ändring i bestämmelserna angående konsulatafgiften i syfte att bereda sjöfartsnäringen lättnad, hvilken fråga, för så vidt Riksdagen inhemtat, icke varit af bemälda komité särskild berörd.

Under anförande af hvad sålunda förekommit, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen bifallit hvad Eders Kongl. Maj:t i fråga om regleringen af de ordinarie utgifterna under tredje hufvudtiteln föreslagit, samt i sammanhang härmed anhålla, att Eders Kongl. Maj:t vid förestående behandling af väckta frågor om den svenska sjöfartsnäringsens utveckling täcktes taga i öfvervägande, huruvida, i hvad mån och på hvad sätt lindring i afseende å konsulatafgiften må kunna beredas den svenska utrikes sjöfarten.

Extra anslag.

2:o. För fortsatt utgifvande af »Sveriges traktater» har Riksdagen i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning för 1899 anvisat ett extra anslag af 4,500 kronor.

3:o. Slutligen har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva, att af Sveriges andel i konsulskassans besparingar må från och med år 1899 tills vidare få användas årligen 8,000 kronor till två konsulsstipendier, hvartdera å 4,000 kronor, och 3,000 kronor till bestridande, i mån af behof, af stipendiaternas resekostnader, eller tillsammans 11,000 kronor.

På grund af hvad i statsrådsprotokollet öfver utrikesdepartementsärenden den 14 januari innevarande år till stöd för denna framställning anförts och med hänsyn till det gagn, som förbindelserna med utlandet, i afseende å handel och sjöfart, utan tvifvel skola komma att röna deraf, att tillfällena för unge män att å konsulsbanan bereda sig praktisk utbildning ytterligare ökas, samt när ett bifall till ifrågavarande förslag icke medför någon höjning af denna hufvudtitels anslag, har Riksdagen, som emot bestämmelserna angående stipendiernas tillsättande och åtnjutande icke haft något att erinra, funnit sig böra bifalla Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning om inrättande af två konsulsstipendier. Riksdagen har emellertid ansett, att den tid, för hvilken medgifvande till dessa stipendiers utgående nu lemnas, bör begränsas till tre år eller enahanda tidsperiod, som år 1895 för det då beslutade stipendiet bestämdes.

Riksdagen har alltså på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen medgifvit, att af Sveriges andel i konsulskassans besparingar må från och med år 1899 så länge Eders Kongl. Maj:t finner lämpligt, dock under högst tre år, få användas årligen 8,000 kronor till två konsulsstipendier, hvartdera å 4,000 kronor, och 3,000 kronor till bestridande, i mån af behof, af stipendiaternas resekostnader, eller tillsammans 11,000 kronor, med iakttagande i fråga om tillsättandet och åtnjutandet af de båda stipendierna af samma bestämmelser, som gälla för det nu utgående stipendiet.

Stockholm den 6 maj 1898.

Med undersåtlig vördnad.

Bil. Litt. A.**Ordinarie anslagen under riksstatens Tredje hufvudtitel.**

	Anvisning i kontant.	
	Kronor.	ö.
Utrikesdepartementet.		
Kabinettskassans utgifter.		
Departementschefen, ministern för utrikes ärendena	24,000	—
Utrikesdepartementet.....	27,495	—
Ministerstaten	337,941	—
Militärattachéer	8,471	—
Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter.....	45,893	—
S:gr	443,800	—
Konsulskassans utgifter.		
Utrikesdepartementet.....	7,594: —	
Konsulsstaten	230,960: —	
Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	15,426: —	
	253,980: —	
eller efter afdrag af hvad som här af beräknas kunna bestridas af inflytande konsulat- och expediti- ons-afgifter.....	93,980: —	
S:gr	160,000	—
Utgifter, som bestridas af svenska statsverket allena.		
Svenska kyrkan i Paris	2,950	—
Summa	606,750	—

Bil. Litt. B.**Extra ordinarie anslag under riksstatens Tredje
hufvudtitel.**

	Kronor	ö.
Utrikesdepartementet.		
För fortsatt utgifvande af »Sveriges traktater»	4,500	—